

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/32/2019
Identifikačné číslo spisu:	6216010052
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Šimonová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:6216010052.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci obvineného O. M. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 15. apríla 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. októbra 2016, sp. zn. 5To/102/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného O. M. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš z 25. júla 2016, sp. zn. 3T/21/2016, bol obvinený O. M. uznaný za vinného zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák., § 139 ods. 1 písm. a), písm. c) Tr. zák. a zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

v presne nezistených dňoch od 26. novembra 2015 do 25. decembra 2015 v spoločnej domácnosti v Z. č. XX pod vplyvom alkoholu sa vyhrážal svojej družke A. A. ako aj svojim maloletým deťom K. G., nar. XX. B. XXXX a N. G., nar. XX. W. XXXX, že ich zbije, pozabíja ich, vulgárne im nadával, 26. decembra 2015 asi o 03.00 h prišiel v stave podnapitosti do spoločnej domácnosti v Z. č. XX, svoje maloleté deti K. G. a N. G. ktoré už spali, poudieral päšťami po hlave, potom im asi trikrát postúpil po tele, matka maloletých detí A. A. chcela obžalovanému zabrániť v ďalšom útoku tak, že zavolá z mobilného telefónu hliadku polície, obžalovaný na ňu kričal, že ak zavolá políciu, tak ju zabije, poškodená mala strach, preto políciu nezavolala, dňa 26. decembra 2015 asi o 20.00 h obžalovaný pod vplyvom alkoholu v spoločnej domácnosti v Z. č. XX hodil do svojej družky A. A. tanier, táto sa uhla, preto ju netrafil, potom uderil rukou po tvári svojho syna maloletého N. G., poškodená so synom N. G. vybehli z domu, obžalovaný vybehol za nimi a kričal na nich, že ak sa nevrátia, tak ich zabije, hliadku polície poškodená zavolala z telefónu svojej susedy, maloleté deti útokom obžalovaného utrpeli, a to K. G. pomliaždenie záhlavia a pomliaždenie pravého predkolenia s pracovnou neschopnosťou do 7 dní a maloletý N. G. pomliaždenie pravej strany tváre, pomliaždenie pravej ruky, pomliaždenia brucha s

pracovnou neschopnosťou do 7 dní.

Za to bol obvinený O. M. odsúdený podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h), písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., § 46 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov nepodmienečne. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. bol pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1, ods. 2 Tr. por. súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodeným Q., I., IČO: XX XXX XXX škodu vo výške 305,67 Eur a B., E., IČO: XX XXX XXX škodu vo výške 276, 34 Eur.

Proti tomuto rozsudku podali obvinený O. M. i prokurátor Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš odvolania. Krajský súd v Banskej Bystrici o nich rozhodol rozsudkom z 18. októbra 2016, sp. zn. 5To/102/2016, tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš, sp. zn. 3T/21/2016, z 25. júla 2016 vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe zaradenia. Rozhodujúc podľa § 322 ods. 3 Tr. por. odvolací súd obvineného O. M. odsúdil podľa § 189 ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 41 ods. 1 a § 38 ods. 5 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov nepodmienečne, so zaradením podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. pre výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. V ostatných častiach zostal napadnutý rozsudok nedotknutý. Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného O. M. zamietol.

Obvinený O. M. podal prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Tomáša Sliackeho dovolanie smerujúce proti naposledy zmienenému rozhodnutiu odvolacieho súdu z 18. októbra 2016, sp. zn. 5To/102/2016. Ako dovolacie dôvody obvinený uplatnil tie podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Tr. por.

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Tr. por. obvinený O. M. namietal, že neboli splnené podmienky na čítanie zápisnice o výsluchu A. A. zo dňa 27. decembra 2015 na hlavnom pojednávaní, a teda rozhodnutie je založené na nezákonne vykonanom jedinom a kľúčovom dôkaze. Obvinený mal za to, že okrem prečítanej zápisnice z výpovede poškodenej, žiadny iný dôkaz vykonaný na hlavom pojednávaní neusvedčoval jeho osobu zo spáchania zločinu vydierania. Súd sa v rozpore so zásadou in dubio pro reo priklonil ku výpovedi, ktorá bola v priamom rozpore s jeho výpoveďou vo veci, a ktorá zároveň nekorelovala ani s vykonanými nepriamymi dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní, nakoľko všetky tieto sa dotýkali trestného činu nebezpečného vyhrážania. Obvinený ďalej tvrdil, že od 24. februára 2016 bol trestne stíhaný za jeden trestný čin, a to za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. Prokurátor v obžalobe posudzoval tento skutok ako viac trestných činov v jednočinnom súbehu, a teda tento mal pred podaním samotnej obžaloby postupovať v zmysle § 234 ods. 2 Tr. por. a o tejto zmene upovedomiť jeho ako aj jeho obhajcu a zistiť ich návrhy na doplnenie vyšetrovania. Tento postup nebol dodržaný, v zmysle čoho trpí konanie počnúc podaním obžaloby takou vadou, ktorú nie je možné odstrániť iným spôsobom ako zrušením predmetných rozsudkov. Uvedeným konaním mu bolo odňaté právo sa náležitým spôsobom obhajovať a všetky dôkazy, ktoré boli vykonané na základe takto podanej obžaloby, boli dôkazmi z „otráveného stromu.“

Záverom obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyniesol rozsudok, že podľa § 386 ods. 1 Tr. por. bol rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18. októbra 2016, sp. zn. 5To/102/2016, a rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 25. júla 2016, sp. zn. 3T/21/2016, porušený zákon v neprospech odsúdeného O. M., a to podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) a podľa § 386 ods. 2 Tr. por. dovolací súd zrušuje citované rozsudky vo výroku o vine a výroku o treste a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikazuje Okresnému súdu Veľký Krtíš, aby zrušenú vec znova prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Veľký Krtíš, a to v tom smere, že v konkrétnej veci zo strany súdu prvého stupňa ani zo strany odvolacieho súdu nedošlo k procesným ani

k hmotnoprávnym pochybeniam. Vo veci bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, kde rozhodnutia súdov vychádzali z dostatočne zisteného skutkového stavu. Navrhol preto dovolanie O. M. podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Poškodená Q., vo svojom vyjadrení uviedla, že okrem skutočností uvedených v súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu škody nedisponuje žiadanými novými informáciami o skutočnostiach dôležitých pre trestné konanie, pričom všetky poškodenej známe skutočnosti boli súdu oznámené v priebehu trestného konania. Ponechala tak právne posúdenie dovolania obvineného v plnom rozsahu na príslušný súd.

Najvyšší súd ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že podané dovolanie nie je dôvodné a podľa § 382 písm. c) Tr. por. ho odmietol, keďže je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Tr. por. nie sú splnené.

Dovolací súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Teda zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Tr. por.

Z toho potom vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por., alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnemu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Tr. por., ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por., dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a

zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Dovolací súd dáva v prvom rade na tomto mieste do pozornosti, že v trestnej veci obvineného O. M. už senát najvyššieho súdu raz o jeho dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18. októbra 2016, sp. zn. 5To/102/2016, rozhodol, a to uznesením z 18. apríla 2018, sp. zn. 3 Tdo 74/2017, tak, že ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol. Ako dôvody dovolania obvinený vtedy uplatnil dôvody podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por., ktorých námietky sa v podstate zhodujú i s tými, ktoré uplatnil v tomto dovolaní. Preto sa nimi dovolací súd nebude opäť zaoberať a v podrobnostiach odkazuje na vyššie citované rozhodnutie iného senátu najvyššieho súdu, ktorého sa pridŕža.

Dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por. nie sú splnené.

Pokiaľ ide o uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) uplatnil vo svojom podaní len obvinený (jeho obhajca tento dôvod len označil), ale bez toho, aby ho bližšie (zrozumiteľne) konkretizoval. Vo vzťahu ku tomuto dovolaciemu dôvodu najvyšší súd však konštatuje, že v danej veci nebol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby a bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin pripúšťa.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. teda nie je splnený.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Ako z uvedeného ustanovenia, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinstančné. Dovolací súd je teda viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili súdy nižšej inštalácie. Rovnako nie je oprávnený ani posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je potrebné taktiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať (to neplatí len pre dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa § 371 ods. 3 Tr. por.). Povedané inými slovami, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Tr. por.).

Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Tr. por. však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Z kontextu vyššie uvedeného je potom zrejmé, že tvrdenia obvineného O. M., ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov, stoja zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ako i akéhokoľvek iného uplatniteľného dovolacieho dôvodu, a preto sa nimi nie je potrebné ďalej zaoberať.

Pokiaľ ide o právne posúdenie konania obvineného, najvyšší súd uvádza, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou kvalifikáciou vykonanou súdmi nižšieho stupňa.

Vo všeobecnosti sa žiada podotknúť, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje potom naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd pritom opätovne zdôrazňuje, že konanie O. M. bolo subsumované pod správne skutkové podstaty.

Dovolací súd nezistil pochybenie zo strany Krajského súdu v Banskej Bystrici ani pri ukladaní trestu obvinenému.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. tak nie je splnený.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.